

15 липня 2022 року

**Голові Державного агентства
лісових ресурсів України**

БОЛОХОВЦЮ Ю. В.

Шановний Юрію Віталійовичу!

На лист Державного агентства лісових ресурсів України від 11.07.2022 № 01-27/3190-22 Центр розвитку ринкової економіки (CMD-Ukraine) надсилає результати проведеного аналізу доцільності створення державного унітарного комерційного підприємства «Ліси України» шляхом реорганізації (приєднання) державних підприємств, що належать до сфери управління Держлісагентства України.

Так, за результатами проведеної роботи встановлено наступне.

1. Функціонуюча в Україні система управління об'єктами державної власності у лісовій галузі не відповідає практиці країн ЄС та породжує значну кількість дисбалансів.

Українські ліси фактично розподілені між численними лісогосподарськими підприємствами, що породжує хаос в управлінні, контролі, взаємодії у подоланні техногенних негативних явищ та стимулює корупцію. Відсутність системного державного фінансування змушує шукати шляхи самофінансування за рахунок лісозаготівлі незалежно від екологічного значення лісів, **що призводить до виснаження лісів та суперечить вимогам сталого їх використання лісів.**

2. Результати економіко-математичного моделювання CMD-Ukraine показують, що за відсутності реформування галузі через хронічні системні проблеми вже у короткостроковій перспективі очікується скорочення ВВП – на 0,1%, числа зайнятих на 7,4 тис. осіб, зменшення податкових надходжень на 185 млн грн та експорту готової продукції деревообробної та меблевої галузей на 12%.

3. CMD-Ukraine вважає критично необхідним **негайне реформування** існуючої системи шляхом **створення єдиного суб'єкта господарювання у формі ДП** (у пропозиції Держлісагенства ДП «Ліси України) за рахунок приєднання 156 державних лісогосподарських підприємств та подальшою його корпоратизацією.

4. Аналіз показує, що форма ДП з подальшою з подальшою корпоратизацією і перетворенням на ПАТ є **найбільш вдалим варіантом реалізації реформи**. Проведений аналіз засвідчує, що альтернативні підходи мають значні недоліки як бюрократичного характеру так і несуть соціальні ризики. Крім того, такий підхід відповідає досвіду країн ЄС – Польщі, Словаччини, Литви, Фінляндії та ін.

Моделювання орієнтовних показників діяльності такого ДП в середньостроковій перспективі (протягом наступних 5 років) показує зростання площі відтворення лісів на 34%, на чверть збільшення заготівлі, доходів від реалізації на 61%, чистого прибутку та капітальних інвестицій в 2 рази (в постійних цінах). Крім того, прогнозується зростання середньої заробітної плати в 2,5 рази.

5. Вказане дозволить системно вирішити хронічні проблеми управління, що накопичувались роками, зокрема **ліквідувати фінансові дисбаланси** у галузі (наприклад середня з/п між лісогосподарськими підприємствами відрізняється у 8! разів), забезпечити ведення лісового господарства до **стандартів та практик ЄС**, вирішити **конфлікт розподілу функцій** у лісовій сфері (контролююча - господарююча), **збільшити інвестиційну привабливість** галузі (централізована форма управління зрозуміла для інвестора) та відповідно залучити кредитні ресурси, гранти ЄС на впровадження інноваційно-інвестиційних проєктів, скоротити незаконні рубки, детінізувати ринок деревини і головне забезпечити **сталий та ефективний розвиток лісового господарства**.

6. Внаслідок реалізації запропонованої реформи управління спостерігаються **позитивні галузеві та макроекономічні ефекти**.

Зокрема за найбільш **консервативним сценарієм** (детінізація ринку та збільшення пропозиції ліквідної деревини) прогнозується: зростання ВВП на додаткові 0,125% (за рахунок розвитку деревообробної галузі), створення 25 тис. нових робочих місць, додаткові 260 млн грн податків та зростання експорту готової продукції деревообробки на 20%. У разі **додаткового розширення капітальних інвестицій** у глибоку деревообробку очікується зростання ВВП на додаткові 0,6%, створення 51 тис. нових робочих місць,

додаткові 1 млрд грн податків та зростання експорту готової продукції деревообробки в 1,52 рази.

Крім того, очікується, що реформа лісового господарства сприятиме **досягненню позитивних екологічних ефектів:**

- **підвищення рівня лісистості**, зокрема через реалізацію Програми Президента «Зелена країна», в рамках якої передбачено висадити 1 млрд нових дерев;

- **досягнення цілей сталого розвитку** – збільшення лісистості в Україні сприятиме досягненню цілі сталого розвитку №13 «Боротьба зі зміною клімату», а також Програми Європейського зеленого курсу з побудови кліматично-нейтральної Європи з низьким вуглецевим слідом до 2050 р.

- **невиснажливого використання лісів** – спрощення доступу деревообробних підприємств до лісової сировини внаслідок реформи сприятиме оптимізації використання деревини та збільшенню її поглибленої переробки.

З огляду на вищенаведене, вважаємо критично необхідним негайне реформування системи управління об'єктами державної власності у лісовій галузі з метою її приведення до стандартів та практик ЄС, ліквідації фінансових дисбалансів у галузі, справедливого забезпечення деревообробних та меблевих підприємств необхідним ресурсом, а також з метою невиснажливого використання лісових насаджень. Проведений аналіз показує, що створення ДП «Ліси України», на основі моделі запропонованої Держлісагентством України, за умови недопущення зазначених у дослідженні ризиків, забезпечить виконання згаданих завдань по реформуванню лісової галузі.

У разі відсутності негайних змін у галузі спостерігаються критичні негативні економічні та екологічні ефекти, що з часом будуть посилюватись.

Додаток: аналітична записка на 24 арк

З повагою
Голова Правління

ГУЖВА І.Ю.